Vlaanderen
is omgeving

Geluidsnormen voor muziekactiviteiten – deel 8

Toezicht houden op een muziekactiviteit in de praktijk

DEPARTEMENT
OMGEVING

omgevingvlaanderen.be

INTRO

Deze publicatie is onderdeel van een bundel van publicaties die toelichting geven over verschillende aspecten van de regelgeving voor muziekactiviteiten met elektronisch versterkte muziek zoals opgenomen in titel II van het VLAREM[1] (verder VLAREM II genoemd). De publicaties gaan in op verschillende aspecten van de regelgeving voor muziekactiviteiten of geven we meer gerichte informatie voor organisatoren, vergunningverleners en handhavers.

Dit deel geeft de toezichthouder ondersteuning bij het toezicht op muziekactiviteiten.

Raadpleeg de andere publicaties over geluidsnormen voor muziekactiviteiten die we ter beschikking stellen.

Publicatiedatum
September 2023

[1] Het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne of kortweg titel II van het VLAREM reglementeert in Vlaanderen inrichtingen die potentieel hinderlijk of risicovol worden geacht voor de mens en het leefmilieu. VLAREM en andere Vlaamse milieuwetgeving is raadpleegbaar via navigator.emis.vito.be of codex.vlaanderen.be.

INHOUDSTAFEL

1 Wat is een muziekactiviteit? 4
2 Wie kan toezicht uitoefenen op muziekactiviteiten? 4
3 Aan welke voorwaarden moet ik als toezichthouder voldoen? 4
4 Hoe bereid ik een controle voor? 5
4.1 Uitwisselen van informatie 5
4.2 Preventief contact met organisatoren 6
4.3 Praktische voorbereiding van een controleactie 7
5 Hoe houd ik toezicht met behulp van een geluidsmeting? 8
5.1 Voor welke muziekactiviteiten zijn er geluidsnormen bepaald? 8
5.2 Met welke meetapparatuur voer ik een geluidsmeting uit? 9
5.2.1 Wettelijke verplichtingen 9
5.2.2 Subsidie voor de aankoop van geluidsmeetapparatuur 9
5.3 Hoe voer ik een geluidsmeting uit en verwerk ik de resultaten? 9
5.3.1 Voorbereiden van de meting 9
5.3.2 Meting op een muziekactiviteit 11
5.3.3 Meting in de omgeving van een muziekactiviteit 15
6 Hoe houd ik toezicht zonder een geluidsmeting uit te voeren? 21
6.1 Op een muziekactiviteit zelf 21
6.1.1 In het bezit zijn van de nodige documenten 21
6.1.2 Continu meten van het geluidsniveau en opstelling van de geluidsmeetapparatuur 21
6.1.3 Kenbaar maken van het toegestane maximaal geluidsniveau 24
6.1.4 Duidelijke visuele indicatie van het gemeten geluidsniveau 25
6.1.5 Opvolgen en bijsturen van het geluidsniveau 25
6.1.6 Registreren van het geluidsniveau 26
6.1.7 Ter beschikking stellen van oordopjes 27
6.1.8 Opmaak van een geluidsplan 27
6.1.9 Andere bepalingen 28
6.2 In de omgeving van een muziekactiviteit 28
7 Hoe en wanneer stel ik een proces-verbaal of verslag van vaststelling op? 29
8 Welke (bestuurlijke) maatregelen kan ik opleggen? 29

1 WAT IS EEN MUZIEKACTIVITEIT?

Elke vorm van elektronische versterkte muziek is volgens VLAREM II een 'muziekactiviteit'. Dus ook het afspelen van elektronisch versterkte muziek zonder dat daarbij een specifieke activiteit zoals fuif of feest wordt georganiseerd. Dat wil zeggen dat bijvoorbeeld het afspelen van muziek in de eigen woning of achtergrondmuziek in een restaurant ook wordt aanzien als een muziekactiviteit. Muziekactiviteiten met alleen niet-elektronische versterkte muziek (bijvoorbeeld fanfare, symfonisch orkest, kamerorkest, … zonder versterking) vallen niet onder de regelgeving. Bij gedeeltelijke versterking zijn de geluidsnormen wel van toepassing.

In deel 2 - Voorwaarden vind je meer informatie over muziekactiviteiten in VLAREM II. Je vindt er ook een toelichting over het verschil tussen private en openbare inrichtingen en het verschil tussen ingedeelde en niet-ingedeelde inrichtingen.

2 WIE KAN TOEZICHT UITOEFENEN OP MUZIEKACTIVITEITEN?

Zowel een toezichthouder (TZH) als een officier van de gerechtelijke politie (OGP) kunnen toezicht uitvoeren op muziekactiviteiten. Een toezichthouder kan een verslag van vaststelling of een proces-verbaal opstellen, een officier van de gerechtelijke politie alleen een proces-verbaal. Meer gedetailleerde informatie hierover vind je in deel 9 - Bestuurlijke handhaving.

3 AAN WELKE VOORWAARDEN MOET IK ALS TOEZICHTHOUDER VOLDOEN?

Raadpleeg de gebundelde informatie voor lokale en provinciale toezichthouders milieuhandhaving en geluid.

4 HOE BEREID IK EEN CONTROLE VOOR?

4.1 UITWISSELEN VAN INFORMATIE

! Informatie uitwisselen tussen vergunningverlener en toezichthouder en omgekeerd is een belangrijk element om zowel vergunningverlening als toezicht op een efficiënte en lonende manier te laten verlopen. Elk heeft immers een specifieke rol te spelen die nauw verbonden is met de andere. Alleen door samenwerking kom je tot goed functionerende vergunningverlening en toezicht.

Informatiedoorstroming van de vergunningverlenende dienst en/of het evenementenloket van het lokale bestuur naar de lokale politie en toezichthouder

De voorwaarden waaraan muziekactiviteiten moeten voldoen zijn opgenomen in VLAREM II. Er kunnen echter ook andere of bijkomende voorwaarden gelden. Zo kan het college van burgemeester en schepenen een toelating voor muziekactiviteiten geven voor bijzondere gelegenheden. Bij het verlenen van die toelating kan het college van burgemeester en schepenen bijkomend maatregelen opleggen. Ook in de meldingsakte of bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor muziekactiviteiten kunnen er bijzondere voorwaarden worden opgelegd. Tenslotte is het mogelijk dat er nog algemene voorwaarden voor muziekactiviteiten of bepaalde muziekactiviteiten zijn opgenomen in het politiereglement van de gemeenteraad.

De voorwaarden kunnen dus per inrichting en per muziekactiviteit verschillen. Daarom is het belangrijk dat de lokale politie en de toezichthouder door de vergunningverlenende dienst en/of het evenementenloket (afhankelijk van de lokale situatie) op de hoogte worden gebracht van de voorwaarden die van toepassing zijn op de specifieke inrichting en/of voor dat specifiek evenement. Zonder deze informatie is het voor de lokale politie of toezichthouder nagenoeg onmogelijk om op een correcte manier op te treden. Een milieumisdrijf of milieu-inbreuk kan immers alleen vastgesteld worden als een voorschrift geschonden wordt. Meer informatie over milieumisdrijf en milieu-inbreuk vind je in deel 9 – Bestuurlijke handhaving.

Daarnaast is het bijvoorbeeld ook aan de vergunningverlenende dienst en/of het evenementenloket (afhankelijk van de lokale situatie) om bij te houden voor hoeveel muziekactiviteiten er op een bepaalde locatie een toelating werd aangevraagd en verleend. Het is aangewezen deze lijst actueel te houden en over te maken aan de politie en de toezichthouder zodat dit geverifieerd kan worden. Het is ook te overwegen deze lijst op de webpagina van het lokale bestuur te plaatsen. Dit kan helpen om ook omwonenden op de hoogte te houden van geplande muziekactiviteiten, de transparantie te verhogen en mogelijk een aantal klachten te voorkomen.

Informatiedoorstroming van de lokale politie en toezichthouder naar de vergunningverlenende dienst en/of het evenementenloket van het lokale bestuur

Ook informatiedoorstroming van de lokale politie en toezichthouder naar de vergunningverlenende dienst en/of het evenementenloket (afhankelijk van de lokale situatie) van het lokale bestuur is noodzakelijk. Enkele voorbeelden:

- Hebben er op andere tijdstippen dan waarvoor een toelating verleend werd door het college van burgemeester en schepenen, muziekactiviteiten plaatsgehad waarvoor een toelating vereist was?
- Heeft de kortdurende muziekactiviteit waarvoor een toelating werd verleend, effectief slechts 3u geduurd?
- Werden er klachten geregistreerd?
- Zijn er eventuele andere bijzondere of beperkende voorwaarden geschonden?
- …

Op basis van deze informatie kan het college van burgemeester en schepenen als nodig en mits motivering de toelating die zij verlenen of de bijzondere voorwaarden bij melding of omgevingsvergunning voor het exploiteren van een (of meerdere) ingedeelde inrichting(en) of activiteiten bijstellen.

Bij het vaststellen van een milieumisdrijf moet het college van burgemeester en schepenen verplicht schriftelijk op de hoogte worden gesteld van de opmaak van een proces-verbaal. Voor verslagen van vaststelling is dit niet wettelijk vastgelegd maar wel aan te bevelen (zie 7).

4.2 PREVENTIEF CONTACT MET ORGANISATOREN

! Als toezichthoudende overheid kan je exploitanten en organisatoren op een aantal manieren preventief ondersteunen ter voorbereiding van de muziekactiviteit. Werk hiervoor samen met andere betrokken diensten zoals vergunningverlener, evenementenloket, jeugddienst, buurtwerking, preventiedienst, brandweer, …

Er zijn verschillende manieren om toezicht te houden op het naleven van de voorwaarden voor muziekactiviteiten. Dit hoeft niet altijd met behulp van controles te zijn maar kan ook preventief om exploitanten en organisatoren te helpen aan de regelgeving te voldoen.

✓ Uitgebreid informeren over de regelgeving en hoe hier mee aan de slag te gaan.

Naast kennis van de regelgeving zijn het belang van een goede geluidstechnicus en een correcte afstelling van de geluidsinstallatie belangrijke aandachtspunten voor de organisatoren.

✓ In samenspraak met de andere betrokken diensten en de exploitant nagaan welke maatregelen mogelijk zijn om bijvoorbeeld:

- Hinder naar de omgeving te beperken door het gesloten houden van bepaalde deuren of ramen, voorzien van stewards, …
- Ervoor te zorgen dat het geluidsniveau zo gelijkmatig mogelijk wordt verspreid op de muziekactiviteit door het doordacht plaatsen en richten van de geluidsboxen, het inzetten van technologische oplossingen (cardioïde subs of gepaste spreidingshoeken van line-arrays), …
- De speelrichting van de geluidsboxen, naast veiligheidsrandvoorwaarden, ook laten afhangen van de locatie van omwonenden.
- …

Leg dit per locatie vast en neem dit als nodig mee op in de toelating van het college voor burgemeester en schepenen, melding of omgevingsvergunning. Duidelijke afspraken helpen bij de naleving en op het moment van een eventuele controle.

- ✓ Helpen bij het op een correcte manier afstellen van de geluidsmeetapparatuur of je hierin laten bijstaan door een erkend milieudeskundige geluid en trillingen. Bij grote evenementen zoals festivals betrek je hier best ook de geluidstechnicus van het evenement bij. Zij zijn het beste op de hoogte van hoe de apparatuur werkt. Meer info: Lijst van erkende deskundigen geluid en trillingen.

  Als je dit zelf doet, bepaal dan met behulp van het klasse 1-geluidsmeetapparaat dat je gebruikt voor controles of het toestel van de exploitant/organisator correct meet. Dit kan je doen door het afspelen van een muziekfragment of een rode of roze ruis[2]. Dit geluid meet je dan gelijktijdig met de twee toestellen. Hierdoor kan je nagaan of er een verschil is tussen die twee meettoestellen. Aangezien exploitanten/organisatoren meten met klasse 2-geluidsmeetapparaten die een mindere nauwkeurigheid hebben, is de kans op een afwijking groot. De exploitant/organisator kan dan rekening houden met deze afwijking bij de geluidsafstelling op het moment van de muziekactiviteit zelf.

4.3 PRAKTISCHE VOORBEREIDING VAN EEN CONTROLEACTIE

! Bereid controleacties zo goed mogelijk voor. Dit gaat makkelijker bij geplande interventies omdat er dan tijd is om voorbereidingen te treffen. Maar het loont zeker ook de moeite een aantal documenten/richtlijnen klaar te leggen of mee te geven bij interventies op basis van klachten.

- ✓ **Verzamel** op voorhand al zoveel mogelijk **administratieve gegevens**. Dan weet je ook welke je eventueel nog moet vragen op het moment van de controle. In het Kenniscentrum voor handhavers vind je bij de milieuhandhavingsinstrumenten onder andere een overzicht van elementen die in het proces-verbaal of het verslag van vaststelling worden opgenomen. Deze kunnen je hierbij leiden. Het Kenniscentrum voor handhavers is een afgeschermde webpagina met informatie voor toezichthouders. Hiervoor kan je als toezichthouder via bovenstaande link toegang aanvragen.

- ✓ Ga na aan **welke voorwaarden de muziekactiviteit moet voldoen**. De geldende voorwaarden voor muziekactiviteiten hangen af van het toegestane maximale geluidsniveau en het al dan niet verleend zijn van een toelating of een omgevingsvergunning voor exploitatie van een ingedeelde inrichting of het gedaan zijn van een melding in dat kader. Het is dus belangrijk op voorhand over deze informatie te beschikken. Mogelijk zijn er ook nog bijkomende voorwaarden van kracht op basis van het politiereglement van de gemeenteraad.

- ✓ Zorg ervoor dat je **geluidsmeetapparatuur in orde is**. Zie ook 5.3.2 voor meer toelichting bij de voorbereiding van een geluidsmeting.

- ✓ Ga na of de persoon die de controle uitoefent de **nodige bevoegdheden** heeft om vaststellingen te doen (zie ook 2 en 3).

- ✓ Voer, voor zover mogelijk, de controle uit met **twee personen**.

[2] Een rode of roze ruis is een standaard geluidssignaal waarvan de eigenschappen gekend zijn. Deze geluidsbronnen worden gebruikt bij het testen van geluidsmeetapparatuur.

5 HOE HOUD IK TOEZICHT MET BEHULP VAN EEN GELUIDSMETING?

5.1 VOOR WELKE MUZIEKACTIVITEITEN ZIJN ER GELUIDSNORMEN BEPAALD?

In VLAREM II worden twee verschillende soorten geluidsnormen bepaald, namelijk:

!
- Een maximaal geluidsniveau dat geldt in de inrichting met als doel bezoekers te beschermen tegen gehoorschade.
- Geluidsnormen die gelden in de omgeving van de muziekactiviteit met als doel hinder in de omgeving te beperken.

Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen private en openbare inrichtingen.

Hoofdstuk 6.7 van VLAREM II zegt hierover het volgende:
- private inrichtingen zijn woningen, aanhorigheden, tuinen en in het algemeen alle plaatsen die niet voor het publiek toegankelijk zijn.
- Openbare inrichtingen zijn alle inrichtingen , en hun aanhorigheden, die, al dan niet tegen betaling, voor het publiek toegankelijk zijn, ook al is de toegang voor bepaalde categorieën van personen beperkt, zoals privéclubs, winkels, restaurants, drankgelegenheden, sportmanifestaties, sportclubs.

In het deel 2 - Voorwaarden vind je meer uitleg over het verschil tussen private en openbare inrichtingen.

Voor **muziekactiviteiten in een openbare inrichting**, hieronder vallen ook muziekactiviteiten in openlucht of tent voor zover ze niet privaat zijn, zijn in VLAREM II twee geluidsnormen bepaald:
- een maximaal geluidsniveau dat geldt in de inrichting met als doel bezoekers te beschermen tegen gehoorschade;
- geluidsnormen die gelden in de omgeving van de muziekactiviteit met als doel hinder in de omgeving te beperken.

Voor **muziekactiviteiten in een private inrichting** is in VLAREM II één geluidsnorm bepaald:
- geluidsnormen die gelden in de omgeving met als doel hinder in de omgeving van de muziekactiviteit te beperken.

Mogelijk zijn er in het **politiereglement van de gemeenteraad** nog bijkomende voorwaarden geformuleerd.

Het overschrijden van de voor de muziekactiviteit geldende geluidsnormen is een **milieumisdrijf**.

5.2 MET WELKE MEETAPPARATUUR VOER IK EEN GELUIDSMETING UIT?

5.2.1 Wettelijke verplichtingen

! Toezichthouders zijn verplicht toezicht te houden met behulp van klasse 1-geluidsmeetapparatuur.

De voorwaarden voor de geluidsmeetapparatuur die een toezichthouder verplicht is te gebruiken, zijn beschreven in VLAREM II[3]:

- De meetketen moet bestaan uit apparatuur die minstens voldoet aan de eisen gesteld voor klasse 1-meetinstrumenten in de IEC-normen.
- Vóór elke meting of reeks van metingen moet de meetketen met behulp van een akoestische ijkbron worden geijkt volgens de aanwijzingen van de fabrikant.

5.2.2 Subsidie voor de aankoop van geluidsmeetapparatuur

De Vlaamse Regering voorziet een subsidie voor de aankoop door politiezones, gemeente- en provinciebesturen van geluidsmeetapparatuur bestemd voor handhaving. Raadpleeg de voorwaarden voor een subsidie voor geluidsmeetapparatuur.

5.3 HOE VOER IK EEN GELUIDSMETING UIT EN VERWERK IK DE RESULTATEN?

Er zijn verschillende mogelijkheden afhankelijk van de aard van de inrichting/muziekactiviteit (privaat of openbaar) en het maximale geluidsniveau. Denk eraan dat er in veel gevallen twee verschillende geluidsnormen gelden voor muziekactiviteiten: een op de muziekactiviteit zelf en een in de omgeving (zie ook 5.1). Aan beide moet voldaan worden. Dit kan betekenen dat de muziek in de inrichting tot een lager niveau beperkt moet worden dan wat toegelaten is om de geluidsnormen in de omgeving te respecteren. In deel 3 – Stroomschema vind je een schematisch overzicht van de regelgeving van toepassing op elektronisch versterkte muziek.

Om goede geluidsmetingen te kunnen uitvoeren, is het belangrijk om een aantal algemene termen in verband met geluid te begrijpen. In deel 1 – Geluidsbegrippen vind je een aantal in de regelgeving veelgebruikte begrippen uitgelegd.

5.3.1 Voorbereiden van de meting

! Een goede meting begint met een goede voorbereiding. Geluidsapparatuur en het gebruik ervan verschilt van merk tot merk. Vraag de leverancier een korte opleiding specifiek voor het geluidsmeettoestel waarover je beschikt.

- ✓ **Weet waar je gaat meten.** Ga, voor zover mogelijk, op voorhand na wat de wettelijke meetplaats is waar je moet meten (zie 5.3.2). Een fuifzaal staat meestal vol publiek. Het is niet gemakkelijk om je in een volle zaal te verplaatsen. Het is dan ook dikwijls drummen om op de meetplaats te komen. Bescherm je microfoon totdat je de plaats van de meting

[3] Conform bijlage 4.5.1, artikel 3 van VLAREM II.

bereikt bijvoorbeeld door hem onder je jas te houden zonder hem te knellen. Een windbol kan je microfoon daarbij extra beschermen.

Plan je metingen in openlucht in de omgeving van de muziekactiviteit, denk dan op voorhand al na over een geschikte locatie. Hou daarbij rekening met elementen zoals de overheersende windrichting of de woonplaats van eventuele klagers. Metingen worden uitgevoerd in de nabijheid van bewoonde gebouwen op hoogstens 200 m afstand van de perceelsgrens van de inrichting[4].

- ✓ **Maak op voorhand afspraken.** Als het mogelijk is, neem dan vooraf contact op met de organisator. Er kunnen dan op voorhand al afspraken gemaakt worden over de meetlocatie en het verloop van de avond. Noteer ook telkens wie verantwoordelijk is voor het regelen van het geluidsniveau. Ook bij een geplande meting in of aan een woning, kan je op voorhand al afspraken maken. Bij een onaangekondigde handhavingscontrole zal dit uiteraard niet het geval zijn.

- ✓ **Stel de meetparameters op voorhand in op je geluidsniveaumeter** zodat je meteen kunt beginnen te meten als je ter plaatse bent (zie ook 5.3.4). In het ideale geval beschik je voor je vertrekt om een meting uit te voeren over informatie in verband met het maximaal toegestane geluidsniveau op de muziekactiviteit (zie ook 4). Is dat niet het geval, weet dan dat de organisator/exploitant bij geluidsniveaus hoger dan 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$ verplicht is[5] het maximaal toegestane geluidsniveau kenbaar te maken ter hoogte van de ingang van de inrichting en ter hoogte van de mengtafel (zie ook 6.1.3). Op die manier weet je als toezichthouder dus ook onmiddellijk wat het toegelaten maximale geluidsniveau is.

- ✓ **Kalibreer je geluidsniveaumeter voordat je begint te meten.** Plaats hiervoor de externe akoestische ijkbron (ook kalibrator genoemd) op de meetmicrofoon en volg de aanwijzingen op je toestel. Als je een kabel gebruikt tussen je meettoestel en je microfoon, kalibreer dan je toestel in deze configuratie. Als je meet op een muziekactiviteit, voer je de kalibratie uit voor je de locatie binnengaat. Luide muziek kan namelijk de ijking verstoren.

- ✓ **Stel je geluidsniveaumeter voor een meting binnen of buiten op dezelfde wijze in.** Als je toestel is ingesteld om met een windbol te meten, gebruik dan ook een windbol, ook wanneer je binnen meet. Het voorkomt fouten en het geeft je microfoon een extra bescherming. Controleer voor het betreden van de muziekactiviteit de instellingen van het meettoestel (bijvoorbeeld gebruik van windbolcorrectie, diffuus of vrijde veld meting).

- ✓ Als je toestel toelaat om een **geluidsopname** te maken tijdens de meting, gebruik dan deze optie. Het voorkomt discussie achteraf. Zeker als je binnen in een woning opnames wil maken, vraag je hiervoor best een schriftelijke toelating.

---

[4] Conform bijlage 4.5.1, artikel, §3 en §4 en artikel 2, §2 van VLAREM II.

[5] Conform artikel 5.32.2.2bis, §1, 3° voor inrichtingen met muziekactiviteiten (rubriek 32.1.1°,klasse 3), artikel 5.32.2.2bis, §2 voor inrichtingen met muziekactiviteiten (rubriek 32.1.2°,klasse 2), 3° en artikel 5.32.10, §3 voor schouwspelzalen (rubriek 32.2.2°, klasse 3) van VLAREM II.

5.3.2 Meting op een muziekactiviteit

Voor metingen op een muziekactiviteit maken we een onderscheid tussen private en openbare inrichtingen omdat voor de ene in VLAREM II geen en voor de andere wel geluidsnormen op de muziekactiviteit zelf zijn bepaald.

5.3.2.1 Muziekactiviteiten in een private inrichting

Er zijn voor muziekactiviteiten in private inrichtingen geen meetplaats of meetomstandigheden vastgelegd in VLAREM II[6] aangezien er ook geen geluidsnormen van toepassing zijn.

Dit wil dus zeggen dat je in het kader van de VLAREM-regelgeving voor muziekactiviteiten geen metingen kan uitvoeren in private woningen of tuinen of andere private inrichtingen (zie ook 5.1). Dit kan echter wel in de omgeving (zie 5.3.3).

5.3.2.2 Muziekactiviteiten in een openbare inrichting

5.3.2.2.1 Bepalen van de meetplaats en meetomstandigheden

Voor openbare inrichtingen wordt op basis van het toegestane maximaal geluidsniveau een onderscheid gemaakt in meetplaats maar ook op het vlak van wat je moet meten. Hieronder vind je een overzicht.

A. Maximaal geluidsniveau ≤ 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$

- ✓ Voor muziekactiviteiten in een openbare inrichting (hieronder vallen ook muziekactiviteiten in openlucht of tent) met een **maximaal geluidsniveau ≤ 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$** geldt het geluidsniveau van de elektronisch versterkte muziek **op gelijk welke plaats toegankelijk voor het publiek**[6].

- ✓ De **voorwaarden van hoofdstuk 6.7 van VLAREM II** zijn van toepassing.

- ✓ Je controleert het geluidsniveau op gelijk welke plaats in de inrichting waar zich in normale omstandigheden personen (bezoekers) kunnen bevinden.

- ✓ Het heeft geen zin om metingen uit te voeren op plaatsen waar het publiek niet kan komen. Deze norm is opgemaakt met het oog op bescherming tegen gehoorschade.

- ✓ De regelgeving vermeldt voor deze muziekactiviteiten dat het geluid van muziek de geluidsnorm niet mag overschrijden. Dit betekent dat **alleen het geluid van de elektronisch versterkte muziek** en geen andere geluid in de inrichting wordt **gemeten**. Voor muziekactiviteiten met een maximaal geluidsniveau > 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$ is de voorwaarde anders en wordt zowel het geluid van de elektronisch versterkte muziek als de andere geluiden in de inrichting gemeten.

[6] Conform artikel 6.7.3 van VLAREM II.

Het publiek loopt het risico om aan hoge tot zeer hoge geluidsniveaus te worden blootgesteld als het tot op zeer korte afstand tot de hoofdluidsprekers kan komen. Zeer dicht bij een luidspreker (0,5 - 1,0 meter) kan je geluidsniveaus meten die tot 5 dB(A) hoger zijn dan in de rest van de zaal. Dit komt omdat geluidsniveaus dicht bij de bron heel snel afnemen maar het is moeilijk te voorspellen hoe dit gebeurt in de eerste meter[7]. De geluidsniveaus die op die plaatsen worden gemeten, zijn dan ook niet representatief voor het geluidsniveau in de rest van de zaal. Als de exploitant/organisator voldoende maatregelen neemt om te vermijden dat het publiek tot op dichter dan 1 meter van de luidsprekers kan komen, is het dan ook niet aangewezen dat je daar metingen uitvoert. De geluidsnormen in de inrichting zijn immers bedoeld om het publiek te beschermen tegen gehoorschade.

B. Maximaal geluidsniveau > 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$

- ✓ Voor muziekactiviteiten in een openbare inrichting (hieronder vallen ook muziekactiviteiten in openlucht of tent) met een maximaal geluidsniveau > 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$ worden in **VLAREM II specifieke meetomstandigheden en meetplaats** bepaald[8].

- ✓ De **voorwaarden van hoofdstuk 5.32.2** in het geval van **inrichtingen met muziekactiviteiten** of **hoofdstuk 5.32.3** in het geval van **schouwspelzalen van VLAREM II** zijn van toepassing.

- ✓ Voor deze muziekactiviteiten worden zowel de **elektronisch versterkte muziek als de andere geluiden in de inrichting** (in VLAREM omschreven als 'omgevingsgeluid') **samen gemeten**.

- ✓ Bij het bepalen van de meetplaats zijn er drie belangrijke elementen waarmee je rekening moet houden: meethoogte, afstand ten opzichte van de luidsprekers en afstand ten opzichte van het podium of het midden van de zaal. Aangezien deze criteria verschillen van locatie tot locatie, bakent de regelgeving een **zone** af **waarbinnen je de meetplaats kan bepalen**, afhankelijk van de specifieke situatie:
  - De meetplaats bevindt zich op een hoogte tussen 1,5 en 3 meter boven de vloer en op ten minste 0,5 meter van het plafond en de wanden.
  - De meetplaats bevindt zich ter hoogte van de mengtafel, voor zover de mengtafel zich tussen het publiek en centraal tussen de belangrijkste luidsprekers bevindt.
  - Indien niet voldaan wordt aan de hierboven beschreven voorwaarden, bevindt de meetplaats zich tussen het publiek en centraal tussen de belangrijkste luidsprekers.
  - De meetplaats is toegankelijk voor de toezichthoudende overheid.

- ✓ Van deze meetplaats kan je alleen afwijken als in de omgevingsvergunning, de meldingsakte voor de exploitatie van de ingedeelde inrichting of activiteit of de toelating van het college van burgemeester en schepenen een andere meetplaats is omschreven. Meer informatie over bijzondere voorwaarden en beperkende maatregelen voor muziekactiviteiten vind je in deel 7 – Vergunnen in de praktijk.

- ✓ De hierboven omschreven meetplaats is de plaats waar het geluidsniveau geldt en dus ook de plaats waar de controlemeting wordt uitgevoerd. Het is voor de exploitant of organisator niet verplicht maar wel aangewezen om ook op deze plaats de meetmicrofoon

[7] Het geluidsniveau van een puntbron zoals een luidspreker neemt per verdubbeling van de afstand met 6 dB af. Heel dicht bij de bron is dit echter minder goed te voorspellen.
[8] Conform artikel 5.32.2.2bis (voor inrichtingen met muziekactiviteiten) en artikel 5.32.3.10 (voor schouwspelzalen) van VLAREM II geldt het maximaal geluidsniveau ter hoogte van de meetplaats vermeld in artikel 1 van bijlage 5.32.2.2bis van VLAREM II.

te voorzien. Informatie in verband met meten door de organisator van een muziekactiviteit vind je in deel 5 – Meten van muziek.

- ✓ In het geval er tijdens de muziekactiviteit meerdere podia zijn, geldt het geluidsniveau ter hoogte van de meetplaats van elk podium apart en wordt dus voor elk podium apart het geluidsniveau gecontroleerd.

  Om toekomstige controles te vergemakkelijken, kan je de verschillende meetplaatsen van de inrichtingen verzamelen in een register zodat de voorbereiding van volgende controles vlotter kan verlopen.

5.3.2.2.2 Uitvoeren van de meting

A. Maximaal geluidsniveau ≤ 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$

- ✓ De **voorwaarden van hoofdstuk 6.7 van VLAREM II** zijn van toepassing.

- ✓ Je kan als toezichthouder eerst een snelle check doen van het $L_{Amax,slow}$ -niveau, om de situatie in te schatten. In geval deze 92 dB(A) niet overschrijdt, wordt namelijk verondersteld dat wordt voldaan[9].

- ✓ Je **meet en logt** op de muziekactiviteit **minstens 15 minuten**. De geluidsnorm wordt geformuleerd onder de volgende vorm X dB(A) $L_{Aeq,Ymin}$ waarbij de 'Y' verwijst naar het aantal minuten waarover het geluidsniveau wordt uitgemiddeld. Als de norm uitgedrukt is in $L_{Aeq,15min}$ moet je dus minstens 15 minuten aan een stuk meten om een vaststelling te kunnen doen.

- ✓ Stel je geluidsniveaumeter zo in dat het onmiddellijk dezelfde **grootheid** als de norm, namelijk **$L_{Aeq,15min}$**, berekent. Deze gegevens kan je dan nadien exporteren. Je kan je geluidsniveaumeter ook zo instellen dat het elke seconde $L_{Aeq,1s}$ registreert om dan nadien met behulp van de software van de geluidsmeter of met een extern rekenblad het gemiddelde geluidsniveau te berekenen.

- ✓ **Meet als mogelijk iets langer** dan de in de norm voorgeschreven minuten. Dat geeft je een beter beeld of het gemiddelde geluidsniveau al dan niet continu aangehouden blijft.

- ✓ **Blijf gedurende de meting op dezelfde locatie staan**. Rondlopen kan zorgen voor te veel stoorgeluiden en de kwaliteit van je meting verminderen. Gebruik als het praktisch mogelijk is een statief. Dat maakt het makkelijker voor jezelf en komt de kwaliteit van de meting ten goede.

- ✓ Je kan voor of na je meting de hele **locatie verkennen** om bijvoorbeeld na te gaan of op andere plekken het geluidsniveau opmerkelijk hoger is zodat er potentieel meer kans is op gehoorschade. Voer de controle bij voorkeur met twee personen uit: dit verhoogt het veiligheidsgevoel en je kan mekaar als klankbord gebruiken.

[9] Conform artikel 6.7.3 van VLAREM II.

B. Maximaal geluidsniveau > 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$

- ✓ De voorwaarden van **hoofdstuk 5.32.2** in het geval van **inrichtingen met muziekactiviteiten** of **hoofdstuk 5.32.3** in het geval van **schouwspelzalen van VLAREM II** zijn van toepassing.

- ✓ Voor geluidsniveaus tot 95 dB(A) $L_{Aeq,15min}$ kan je als toezichthouder eerst een snelle check doen van het $L_{Amax,slow}$-niveau, om de situatie in te schatten. In geval deze 102 dB(A) niet overschrijdt, wordt namelijk verondersteld dat wordt voldaan[10]. Opgelet, er wordt gerekend met een verschil van 7 dB tussen $L_{Aeq,15min}$ en $L_{Amax,slow}$. Dat wil zeggen dat in het geval van een toegestaan geluidsniveau van bijvoorbeeld 93 dB(A) $L_{Aeq,15min}$ het corresponderende geluidsniveau uitgedrukt in $L_{Amax,slow}$ 100 dB(A) bedraagt.

- ✓ Afhankelijk van het maximaal toegestane geluidsniveau **meet** je op de muziekactiviteit **minstens 15 of 60 minuten**. De geluidsnorm wordt geformuleerd onder de volgende vorm X dB(A) $L_{Aeq,Ymin}$ waarbij de 'Y' verwijst naar het aantal minuten waarover het geluidsniveau wordt uitgemiddeld. Als de norm uitgedrukt is in $L_{Aeq,15min}$ moet je dus minstens 15 minuten aan een stuk meten om een vaststelling te kunnen doen. Als de norm uitgedrukt is in $L_{Aeq,60min}$, moet je minstens 60 minuten aan een stuk meten om een vaststelling te kunnen doen.

- ✓ Stel je geluidsniveaumeter zo in dat het onmiddellijk dezelfde **grootheid** als de norm, namelijk **$L_{Aeq,15min}$ of $L_{Aeq,60min}$**, berekent. Deze gegevens kan je dan nadien exporteren. Je kan je geluidsniveaumeter ook zo instellen dat het elke seconde $L_{Aeq,1s}$ registreert om dan nadien met behulp van de software van de geluidsmeter of met een extern rekenblad het gemiddelde geluidsniveau te berekenen.

- ✓ **Meet als mogelijk iets langer** dan de in de norm voorgeschreven minuten. Dat geeft je een beter beeld of het gemiddelde geluidsniveau al dan niet continu aangehouden blijft.

- ✓ Exploitanten en organisatoren zijn in het geval het geluidsniveau > 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$ volgens VLAREM II verplicht zelf het geluidsniveau bij te sturen als ze de geluidsnorm overschrijden (zie ook 6.1.5). Als je dit door middel van een meting wil beoordelen, weet dan dat je hiervoor ongeveer het dubbele van de in de norm vastgestelde beoordelingstijd moet meten, tenzij je meet met een glijdend gemiddelde. Zie deel 1 – Geluidsbegrippen voor meer informatie over het glijdend gemiddelde. Aangezien het gaat om een continue meting uitgemiddeld over 15 of 60 minuten, duurt het even om het geluidsniveau te verlagen. Uiteraard hangt dit in de eerste plaats af van de hoogte van de overschrijding. Een kleine overschrijding zal zich echter snel terug uitmiddelen.

- ✓ **Blijf gedurende de meting op dezelfde locatie staan**. Rondlopen kan zorgen voor te veel stoorgeluiden en de kwaliteit van je meting verminderen. Gebruik als het praktisch mogelijk is een statief. Dat maakt het makkelijker voor jezelf en komt de kwaliteit van de meting ten goede.

- ✓ Je kan voor of na je meting de hele **locatie verkennen** om bijvoorbeeld na te gaan of er op andere plekken het geluidsniveau opmerkelijk hoger is zodat er potentieel meer kans is op gehoorschade. Voer je de controle bij voorkeur met twee personen uit: dit verhoogt het veiligheidsgevoel en je kan mekaar als klankbord gebruiken.

---

[10] Conform artikel 5.32.2bis, §1, 1° voor inrichtingen met muziekactiviteiten en artikel 5.32.3.10, §1 voor schouwspelzalen van VLAREM II.

5.3.2.2.3 Verwerken van de meetresultaten

Verwerken van de meetresultaten is voor alle soorten van inrichtingen gelijkaardig.

- ✓ **Toets de meetresultaten** aan het **maximaal toegestane geluidsniveau** zoals bepaald in de toelating van het college van burgemeester en schepenen, de melding of de omgevingsvergunning (zie ook 4). Of in het geval het gaat om een niet-ingedeelde inrichting zonder toelating van het college van burgemeesters aan de norm van 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$. Dit hoef je niet ter plekke te doen, dit kan ook later.

- ✓ Hou hierbij ook rekening met de **afwijking van je eigen geluidsmeetapparatuur**. Klasse 1-geluidsmeetapparatuur heeft meestal een afwijking van ongeveer 1 dB. De exacte waarde kan je terugvinden op het kalibratieverslag.

- ✓ Als je geluidsniveaumeter niet in staat is om een gemiddelde over 15 of 60 minuten te berekenen maar wel toelaat om de meetwaarden als $L_{Aeq,1sec}$ te exporteren, kan je met behulp van de software van de leverancier of met een extern rekenblad het gemiddelde later nog bepalen.

5.3.3 Meting in de omgeving van een muziekactiviteit

Voor metingen in de omgeving van een muziekactiviteit maken we een onderscheid tussen ingedeelde en niet-ingedeelde inrichtingen. De geluidsnormen in de omgeving van de muziekactiviteit zijn voor beide soorten van inrichtingen immers verschillend. Het verschil tussen private en openbare inrichtingen is in dit geval dus minder belangrijk. Daarnaast is er ook een onderscheid tussen metingen binnenshuis en metingen buitenshuis. Een overzicht van de geluidsnormen in de omgeving van een muziekactiviteit vind je in deel 6 - Geluidsnormen in de omgeving.

5.3.3.1 Meting in de omgeving van een niet-ingedeelde inrichting

5.3.3.1.1 Bepalen van de meetplaats en meetomstandigheden

A. Private inrichtingen of openbare inrichtingen met een maximaal geluidsniveau ≤ 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$

- ✓ Dit zijn **niet-ingedeelde muziekactiviteiten** in een private inrichting (ongeacht het maximaal geluidsniveau) en **openbare inrichting met een maximaal geluidsniveau ≤ 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$.**

- ✓ **Omgevingsnormen in de buurt zoals bepaald in artikel 6.7.4 van VLAREM II** zijn van toepassing.

- ✓ De in hoofdstuk 6.7 van VLAREM II opgenomen voorwaarden zijn van toepassing **binnenshuis** in alle gebouwen of lokalen die in de onmiddellijke omgeving liggen (in de buurt) en waarin zich personen bevinden. Bijvoorbeeld de slaapkamer van buurtbewoners.

- ✓ Je meet je op een hoogte tussen 1,2 en 1,5 meter boven de vloer en, zo mogelijk, op minstens 1,5 meter maar bij voorkeur op 3 meter van de wanden en vensters. De deuren en vensters van de vertrekken waar je de geluidsmeting uitvoert, zijn gesloten tijdens de meting. Er worden geen bijkomende maatregelen genomen die de geluidsoverdracht

kunnen beïnvloeden[11]. Let ook op stoorgeluiden die je zelf produceert (bijvoorbeeld ritselen kleding.)

- ✓ De beoordeling van het **omgevingsgeluid** gebeuren op basis van het aanwezige geluid bij uitschakeling van de muziekbron.
- ✓ Er zijn voor niet-ingedeelde muziekactiviteiten geen omgevingsnormen buitenshuis bepaald in VLAREM II.

B. Openbare inrichtingen in openlucht of tent met maximaal geluidsniveau > 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$ met toelating van college voor burgemeester en schepenen

- ✓ **Niet-ingedeelde** muziekactiviteiten in **openbare inrichtingen in openlucht of tent met een maximaal geluidsniveau > 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$** waarvoor een toelating werd gegeven door het college van burgemeester en schepenen. Voor muziekactiviteiten in openlucht of tent is het verplicht een toelating te vragen aan het college van burgemeester en schepenen om geluidsniveaus hoger dan 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$ te spelen. Meer informatie over de toelating van het college van burgemeester en schepenen vind je in deel 7 – Vergunnen in de praktijk.
- ✓ De **omgevingsnormen in de buurt** zoals bepaald in **artikel 6.7.4 van VLAREM II** zijn **niet van toepassing** op het moment het **college van burgemeester en schepenen een toelating** heeft verleend. Het college van burgemeester en schepenen kan wel beperkende maatregelen om hinder in de omgeving te beperken, waaronder het bepalen van een maximaal geluidsniveau in de buurt van de muziekactiviteit, opnemen in de toelating.

5.3.3.1.2 Uitvoeren van de meting

- ✓ De **voorwaarden van hoofdstuk 6.7 van VLAREM II** zijn van toepassing.
- ✓ Stel je geluidsniveaumeter zo in dat je $L_{Aeq,1s}$ meet en logt. Op sommige geluidsniveaumeters kan je $L_{Aeq,1s,max}$ instellen. Op andere toestellen kan dit niet. Is dit het geval, bepaal je na de meting het maximum gemeten zonder stoorgeluid.
- ✓ Meet **minstens 5 minuten** want dat is ook de uitmiddelingstijd die je moet gebruiken voor het achtergrondgeluid.
- ✓ Zoals hoger ook aangegeven moeten **deuren en vensters van de ruimtes waarin wordt gemeten, gesloten** zijn tijdens de meting en worden geen bijkomende maatregelen genomen die de geluidsoverdracht kunnen beïnvloeden.
- ✓ Er moet ook een **beoordeling van het achtergrondgeluid** gebeuren op basis van het aanwezige geluid bij uitschakeling van de muziekbron. Dit wordt uitgedrukt in de grootheid $L_{A95,5min}$. Dat is het geluidsniveau dat 95% van de tijd overschreden wordt, gemeten gedurende en uitgemiddeld over 5 minuten. Stel je geluidsniveaumeter zo in. Ofwel moet je hiervoor wachten tot het evenement gedaan is, ofwel de externe muziekbron laten uitschakelen, ofwel kom je hiervoor op een ander moment terug. Dit moet dan wel op een vergelijkbaar moment zijn dus kom bij voorkeur op een andere dag terug als er geen muziekactiviteit is rond hetzelfde uur en met gelijkaardige andere omstandigheden (bijvoorbeeld verkeersdrukte).

[11] Conform artikel 2 en 3 van bijlage 4.5.1 van VLAREM II.

- ✓ **Meet als mogelijk iets langer** dan de in de norm voorgeschreven 5 minuten. Dat geeft je een beter beeld of het gemiddelde geluidsniveau al dan niet continu aangehouden blijft. Dit geeft je ook een idee of het geluidsniveau binnen bewaakt wordt en bijgesteld wordt als er zich een overschrijding voordoet (zie ook 6.1.5).

5.3.3.1.3 Verwerken van de meetresultaten

- ✓ **Toets de meetresultaten** aan de in **artikel 6.7.4 van VLAREM II** opgenomen voorwaarden. Deze zeggen dat muziekactiviteiten, vermeld in artikel 6.7.1, zo ingericht moeten zijn dat de $L_{Aeq,1s,max}$ gemeten in de buurt :
  - niet hoger is dan 5 dB(A) boven de $L_{A95,5min}$, indien deze lager is dan 30 dB(A);
  - niet hoger is dan 35 dB (A) indien de $L_{A95,5min}$ ligt tussen 30 en 35 dB(A);
  - niet hoger is dan de $L_{A95,5min}$ indien die hoger is dan 35 dB (A).
- ✓ Voor muziekactiviteiten met een toelating van het college van burgemeester en schepenen zijn bovenstaande waarden niet van toepassing. Mogelijk heeft het college van burgemeester en schepenen wel beperkende maatregelen om hinder in de omgeving te beperken opgenomen in de toelating. Kijk dit zeker na (zie ook 4).

5.3.3.2 Meting in de omgeving van een ingedeelde inrichting

5.3.3.2.1 Bepalen van de meetplaats en meetomstandigheden

- ✓ Van toepassing op **ingedeelde muziekactiviteiten** in **openbare inrichtingen met een maximaal geluidsniveau > 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$.**
- ✓ De voorwaarden van **hoofdstuk 4.5 en bijlagen van VLAREM II** zijn van toepassing. De voorwaarden met betrekking tot de meetplaats zijn opgenomen in bijlage 4.5.1.
- ✓ **Buitenshuis** (in openlucht) meet je op een hoogte die representatief is voor de woonniveaus in de omgeving en, zo mogelijk, op minstens 3,5 m van muren, gebouwen en andere constructies die het geluid kunnen weerkaatsen.
- ✓ **Binnenshuis** meet je op een hoogte tussen 1,2 en 1,5 meter boven de vloer en, zo mogelijk, op minstens 1,5 meter maar bij voorkeur op 3 meter van de wanden en vensters. De deuren en vensters van de vertrekken waarin de geluidsmetingen gebeuren zijn gesloten tijdens de metingen. Er worden geen bijkomende maatregelen genomen die de geluidsoverdracht kunnen[11]. Let ook op stoorgeluiden die je zelf produceert (bijvoorbeeld ritselen kleding.)

  De voorwaarden van hoofdstuk 4.5 van VLAREM II zijn alleen van toepassing op aanpalende woongelegenheden met een gemeenschappelijke muur of vloer.
- ✓ De omgevingsnormen uit hoofdstuk 4.5 van VLAREM II zijn niet van toepassing op het moment het college voor burgemeester en schepenen een toelating heeft verleend. Voor ingedeelde inrichtingen kan een toelating enkel worden verleend voor bijzondere gelegenheden in meldingsplichtige inrichtingen (rubriek 32.1.1°, klasse 3) waarbij het geluidsniveau > 95 dB(A) $L_{Aeq,15min}$. Eventuele andere installaties zoals aircotoestellen moeten wel steeds voldoen aan de in hoofdstuk 4.5 van VLAREM II opgenomen voorwaarden.

5.3.3.2.2 Uitvoeren van de meting

- ✓ De **voorwaarden van hoofdstuk 4.5 en bijlagen van VLAREM II zijn van toepassing**. De voorwaarden met betrekking tot de meetplaats zijn opgenomen in bijlage 4.5.1.

- ✓ De voorwaarden zijn van toepassing op het **specifieke geluid van de inrichting**. Dit betekent dat andere geluiden in de omgeving hierbij niet meegenomen worden. Andere geluiden dan muziek die afkomstig zijn van de inrichting zelf, bijvoorbeeld airco's, horen bij de inrichting en worden dan weer wel in rekening gebracht. Dit is analoog aan de andere ingedeelde inrichtingen.

- ✓ In de regelgeving is geen specifieke geluidsgrootheid zoals $L_{A95,1h}$, $L_{A95,5min}$ of $L_{Aeq,1h}$ vastgelegd voor het bepalen van het specifieke geluid. De grootheid moet gekozen worden zodat deze het specifieke geluid van de inrichting kan karakteriseren. Aangezien muziek een vrij dynamisch karakter heeft, kan een L_{Aeq} een meest geschikte parameter zijn om te meten, op voorwaarde dat je alle stoorgeluiden voldoende kan elimineren. Voor de uitmiddelingtijd kan best dezelfde duur gehanteerd worden als degene die geldt in de inrichting, zijnde 15 of 60 minuten, wat dus neerkomt op een $L_{Aeq,15min}$ of een $L_{Aeq,60min}$. Stel je geluidsmeter overeenkomstig in. Als je meter dit kan, werk je best met een glijdend of voortschrijdend gemiddelde (zie 5.3.1) zodat je na het doorlopen van de uitmiddelingstijd snel bijkomende waarden hebt.

- ✓ **Meet zeker lang genoeg.** Dat geeft je een beter beeld of het gemiddelde geluidsniveau al dan niet continu aangehouden blijft. Dit geeft je ook een idee of het geluidsniveau binnen bewaakt wordt en bijgesteld wordt als er zich een overschrijding voordoet (zie 6.1.5).

- ✓ Als het geluid van de inrichting met muziekactiviteiten dominant is, kan je de meting gewoon starten. Het is wel belangrijk dat er **geen stoorgeluiden** meegenomen worden, bijvoorbeeld wanneer er een auto vlakbij passeert. Dit kan door de meting te pauzeren, de stoorgeluiden te markeren of het stoorgeluid later in nabewerking van de meetgegevens buiten beschouwing te laten.

- ✓ Je voert best twee metingen uit. Eén meting met de inrichting in werking, en één meting onder vergelijkbare omstandigheden (verkeersdrukte en andere aanwezige activiteiten) waarbij de inrichting met muziekactiviteiten niet in werking is. Het specifiek geluid bepaal je dan door het logaritmische verschil tussen beide metingen.

- ✓ **Buitenshuis** (in openlucht) meet je op een hoogte die representatief is voor de woonniveaus in de omgeving en, zo mogelijk, op minstens 3,5 m van muren, gebouwen en andere constructies die het geluid kunnen weerkaatsen.

- ✓ **Binnenshuis** moeten, zoals hoger ook aangegeven, deuren en vensters gesloten zijn tijdens de meting en worden geen bijkomende maatregelen genomen die de geluidsoverdracht kunnen beïnvloeden. Je meet op een hoogte tussen 1,2 en 1,5 meter boven de vloer en op minstens 1,5 meter maar bij voorkeur op 3 meter van wanden en vensters. De voorwaarden van hoofdstuk 4.5 zijn alleen van toepassing op aanpalende woongelegenheden met een gemeenschappelijke muur of vloer.

5.3.3.2.3 Verwerken van de meetresultaten

- ✓ **Toets de meetresultaten** aan de in **hoofdstuk 4.5 en bijlagen van VLAREM II** opgenomen voorwaarden. Voor metingen **buitenshuis** hanteer je de richtwaarden in **bijlage 4.5.4** om de toepasselijke geluidsnorm af te leiden. Voor metingen **binnenshuis** gebruik je hiervoor de richtwaarden in **bijlage 2.2.2**. De **beslissingsschema's** in bijlage 4.5.6 van VLAREM II kunnen je hierbij ondersteunen.
- ✓ De concreet van toepassing zijnde omgevingsnormen voor ingedeelde inrichtingen zijn afhankelijk van een aantal factoren, onder andere:
  - Het type gebied waarin 'de ontvanger' gelegen is, bijvoorbeeld woongebied (bestemming gewestplan of RUP/APA/BPA als van toepassing). De verschillende types van gebieden staan opgesomd in de tabel in bijlage 4.5.4 van titel II van het VLAREM. Als eenzelfde gebied valt onder twee of meer punten van de tabel dan is in dat gebied de hoogste richtwaarde van toepassing (de hoogste waarde, niet de strengste waarde). Veel woongebieden vallen hierdoor bijvoorbeeld onder gebiedstype 2° omwille van de nabijheid van andere gebieden.
  - De beoordelingsperiode (overdag 7 u-19u, 's avonds 19 u-22u, 's nachts 22u-7u). De omgevingsnormen 's nachts zijn strenger dan deze overdag.
  - Of het gaat over een nieuwe of een bestaande inrichting. Specifiek voor muziekactiviteiten zijn hierover in artikel 5.32.2.3 van VLAREM II bepalingen opgenomen. Hierin wordt een bestaande inrichting omschreven als *" Ingedeelde inrichtingen waarvoor de stedenbouwkundige vergunning voor 1 januari 1999 is verleend en die op 31 december 2012 al uitgebaat of in gebruik waren of zijn."*. Voor andere ingedeelde inrichtingen is dit elders in VLAREM opgenomen.
  - Of de 'ontvanger' een gemeenschappelijke muur en/of vloer met de inrichting zelf deelt (bijvoorbeeld een woning vlak boven/onder/naast een ruimte waar een muziekactiviteit wordt georganiseerd).
  - Of er sprake is van tonaliteit (definitie 'tonaal geluid' in VLAREM II, Hoofdstuk 1.1[12]). Een geluid met tonaal karakter wordt als meer hinderlijk waargenomen dan een geluid zonder tonaal karakter. Om tonaliteit vast te stellen is het nodig om een lineaire tertsbandanalyse of smalbandanalyse uit te voeren. In het geval van tonaliteit wordt een beoordelingsgetal toegevoegd om het specifieke geluid te bekomen (zie §4, artikel 4, bijlage 4.5.1, VLAREM II).
  - De klasse van de inrichting. Voor inrichtingen van de derde klasse zijn andere voorwaarden van toepassing dan voor inrichtingen van de eerste en tweede klasse. Voor het bepalen van deze klasse moet naar de gehele inrichting gekeken worden, niet alleen de muziekactiviteiten. De hoogste klasse is bepalend.
  - Het oorspronkelijke omgevingsgeluid bepaald in $L_{A95,1u}$ zonder exploitatie van de inrichting met muziekactiviteiten. Voor nieuwe of veranderde inrichtingen van de eerste of tweede klasse is deze waarde ook bepalend voor de toepasselijke geluidsnorm. De waarde van het oorspronkelijk omgevingsgeluid is opgenomen in het volledige akoestische onderzoek dat voor nieuwe inrichtingen voorafgaand aan ingebruikname van de inrichting opgemaakt moest worden.

[12] Tonaal geluid: geluid waarvan het tonale karakter in het frequentiegebied van 50 Hz tot 10.000 Hz wordt aangetoond door:
- ofwel een lineaire tertsbandanalyse (waarde van minstens één tertsband ten minste 5 dB hoger dan waarde van beide aanliggende tertsbanden);
- ofwel hoorbaarheid en een smalbandanalyse in 1/24-octaafbanden.

- ✓ Er kunnen door de vergunningverlenende overheid voor ingedeelde inrichtingen ook steeds strengere **bijzondere voorwaarden** opgelegd worden in de omgevingsvergunning of meldingsakte. Dit in het geval zij oordelen dat er sprake is van onaanvaardbare hinder bijvoorbeeld op basis van een akoestisch onderzoek. Kijk dit zeker na (zie ook 4).

- ✓ Voor bepaalde muziekactiviteiten met een toelating van het college van burgemeester en schepenen zijn de voorwaarden in hoofdstuk 4.5 van VLAREM II niet van toepassing (zie ook 5.3.3.2). Mogelijk heeft het college van burgemeester en schepenen wel beperkende maatregelen om hinder in de omgeving te beperken opgenomen in de toelating. Kijk dit zeker na (zie ook 4).

6 HOE HOUD IK TOEZICHT ZONDER EEN GELUIDSMETING UIT TE VOEREN?

! Je hoeft bij een controle niet altijd een geluidsmeting uit te voeren. Beschik je niet over de geschikte geluidsmeetapparatuur of is het niet mogelijk een andere toezichthouder te contacteren om je bij te staan? Dat hoeft een controle van een muziekactiviteit niet in de weg te staan!

In VLAREM II zijn verschillende aspecten opgenomen waarop je toezicht kan uitoefenen zonder het uitvoeren van een geluidsmeting. Het kan gaan om zowel milieumisdrijven als milieu-inbreuken. Meer informatie over milieumisdrijven en milieu-inbreuken vind je in het deel 9 - Bestuurlijke handhaving.

Documenteer steeds uitvoerig de omstandigheden tijdens de controle. Neem als mogelijk foto's om je vaststellingen te ondersteunen.

6.1 OP EEN MUZIEKACTIVITEIT ZELF

Onderstaande elementen zijn alleen van toepassing voor **openbare inrichtingen**. Het maximaal geluidsniveau voor muziekactiviteiten opgenomen in VLAREM II is immers niet van toepassing op private inrichtingen en onderstaande elementen zijn hier allemaal aan gelinkt.

6.1.1 In het bezit zijn van de nodige documenten

Controle

- ✓ Ga na of er voor de muziekactiviteit een geldige toelating van het college van burgemeester en schepenen, een melding of een omgevingsvergunning in het kader van het spelen van elektronisch versterkte muziek is (zie ook 4). Dit is enkel nodig voor muziekactiviteiten met een **maximaal geluidsniveau** > 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$.
- ✓ Dit kan ofwel op het moment van de controle zelf, op voorhand of na de controle.
- ✓ Het **niet beschikken over de nodige documenten** is een **milieumisdrijf.**

6.1.2 Continu meten van het geluidsniveau en opstelling van de geluidsmeetapparatuur

Controle

- ✓ De organisator of exploitant van een **muziekactiviteit met een maximaal geluidsniveau > 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$ en ≤ 95 dB(A) $L_{Aeq,15min}$** is verplicht $L_{Aeq,15min}$ altijd en continu te meten. Voor muziekactiviteiten met een maximaal geluidsniveau **> 95 dB(A) $L_{Aeq,15min}$** moet $L_{Aeq,60min}$ ook altijd en continu worden gemeten[13] aan de hand van een glijdend of voortschrijdend gemiddelde. Dit wil zeggen dat de geluidsmeetapparatuur moet aanstaan vanaf het moment dat de muziekactiviteit toegankelijk is voor het publiek totdat de muziek stopt of het publiek de inrichting heeft verlaten. Ook achtergrondmuziek of de eventuele

[13] Conform artikel 5.32.2bis, §1, 3° voor inrichtingen met muziekactiviteiten (rubriek 32.1.2°,klasse 2), artikel 5.32.2bis, §2, 3° voor inrichtingen met muziekactiviteiten (rubriek 32.1.1°,klasse 3) en artikel 5.32.3.10, §3 voor schouwspelzalen (rubriek 32.2.2°, klasse 3) van VLAREM II.

soundcheck worden mee gemeten als die plaatsvinden op het moment dat de zaal toegankelijk is voor andere personen dan werknemers. Voor werknemers is de arbeidswetgeving in verband met lawaai van kracht (Federale overheid).

- ✓ Voor de meetketen formuleert VLAREM II een aantal eisen[14]:
  - De meet- en registratieapparatuur voldoet aan de nauwkeurigheidseisen gesteld voor klasse 2-meetinstrumenten in de NBN-normen (NBN EN 60651 (1996) of recenter).
  - De meet- en registratieapparatuur moet zo geïnstalleerd worden dat die niet kan gemanipuleerd worden door derden. Dit geldt ook voor de meetmicrofoon.
  - De meetmicrofoon van de meet- en registratieapparatuur moet zo geïnstalleerd worden dat hij niet afgeschermd wordt voor het geluid waaraan de bezoekers worden blootgesteld.
  - De meet- en registratieapparatuur moet zo uitgerust zijn dat gedurende de volledige activiteit kan gemeten worden.
  - De meet- en registratieapparatuur kan te allen tijde gecontroleerd worden door de toezichthoudende overheid.
- ✓ Ga na of de meetketen (meettoestel + kabel + microfoon) correct is geplaatst en goed functioneert:
  - Staat het meettoestel ingeschakeld?
  - Staat het toestel correct afgesteld en verzamelt het de juiste meetgegevens? In veel gevallen worden de meetgrootheden weergegeven op het scherm van het meettoestel van de organisatoren
  - Wordt er continu gemeten?
  - Is de verbinding tussen meettoestel en microfoon goed gemaakt? Is de kabel goed geconnecteerd?
  - Wordt de meetmicrofoon afgeschermd? Dit mag niet het geval zijn.
  - Is de meetmicrofoon op een goede plek opgehangen?
  - Een eenvoudige meetapplicatie op een smartphone is niet toegestaan als vervanging van een geluidsniveaumeter met externe microfoon. Het gebruik van een app op een smartphone is wel toegestaan als deze bedoeld is om de data die de eigenlijke geluidsniveaumeter registreert, weer te geven.
  - Het gebruik van een begrenzer is wel toegestaan.
- ✓ Ga na of de meetketen van de organisator of exploitant voldoet aan de nauwkeurigheidseisen gesteld voor klasse 2-geluidsmeetinstrumenten in de NBN-normen (NBN EN 60651 (1996) of recenter)[15]. Dit kan aangetoond worden door het voorleggen van een onafhankelijk kalibratiecertificaat voor de gehele meetketen (dus microfoon + kabel +

[14] Conform bijlage 5.32.2.2bis van VLAREM II.

[15] In artikel 2 van bijlage 5.32.2.2bis van VLAREM II wordt bepaald dat de meet- en registratieapparatuur moet voldoen aan de nauwkeurigheidseisen gesteld voor klasse 2-meetinstrumenten. De meest recente norm is de NBN EN 61672 'Elektro-akoestiek – Geluidniveaumeters. VLAREM laat ook toe dat ook oudere geluidsniveaumeters worden gebruikt die mogelijk niet voldoen aan de nauwkeurigheidseisen uit NBN EN 61672, maar wel aan die van NBN EN 60651. De norm wordt vermeld bij de specificaties van het toestel en definieert de grootheden en de nauwkeurigheid van het toestel.

meettoestel), opgesteld door een Europees geaccrediteerd kalibratielaboratorium. De exploitant of organisator kan deze informatie opvragen bij de fabrikant.

- ✓ De exploitant / organisator mag een begrenzer gebruiken die zo is afgesteld dat het maximaal toegestane geluidsniveau wordt gerespecteerd[16].
- ✓ Neem als mogelijk foto's om je vaststellingen te ondersteunen.
- ✓ Als er voldoende elementen of vaststellingen zijn die wijzen op **bewust foutief installeren van de meetketen**, wordt dit beschouwd als verhinderen van toezicht en is dit een **milieumisdrijf**.

Bijkomende informatie

Een glijdend of voortschrijdend gemiddelde is een gemiddelde van een bepaald aantal opeenvolgende getallen in een tijdreeks. Dit gemiddelde wordt telkens opnieuw berekend als er nieuwe getallen aan de tijdreeks worden toegevoegd. Die herberekening gebeurt telkens na korte tijdsintervallen, bijvoorbeeld om de seconde. Wat wil dit nu concreet zeggen voor muziekactiviteiten? De eerste LAeq,15min wordt berekend over de periode vanaf de start tot en met de laatste seconde van minuut 15 van de meting. De volgende LAeq,15min over de periode vanaf seconde 1 tot en met minuut 15 + 1 seconde, de daaropvolgende over de periode seconde 2 tot en met minuut 15 + 2 seconden en zo verder. En zo schuift dit gemiddelde mee gedurende de hele muziekactiviteit waarbij je altijd het geluidsniveau van de laatste 15 minuten in rekening brengt.

! De klasse 2-geluidsmeetapparatuur waarmee de exploitant/organisator meet, is minder nauwkeurig dan het toestel waarmee je als toezichthouder metingen uitvoert. Je eigen klasse 1-geluidsmeetapparatuur meet tot op ongeveer 1 dB nauwkeurig en moet verplicht regelmatig gecontroleerd worden (zie ook 5.2). Een nauwkeurigheid van 1 dB wil zeggen dat de meting tot 1 decibel in de positieve of negatieve zin kan afwijken van wat je op je scherm afleest. Klasse 2-toestellen hebben gemiddeld een nauwkeurigheid van 2 à 3 decibel en zijn dus minder nauwkeurig dan je eigen meettoestel.

Het meettoestel dat gebruikt wordt door de exploitant of organisator om het geluidsniveau te meten of te registreren, hoeft zich niet op dezelfde plaats te bevinden als de meetmicrofoon. De verantwoordelijke voor het geluidsniveau moet immers zicht hebben op het geluidsniveau ter hoogte van de meetplaats maar de meest ideale plaats voor het aflezen van het geluidsniveau is niet altijd de meest ideale plaats om de meetmicrofoon te installeren. De nauwkeurigheid van de meting hangt af van de plaatsing van de meetmicrofoon en de verbinding met het meettoestel. Dat zijn dus twee zeer belangrijke aspecten.

Er zijn verschillende manieren waarop de exploitant / organisator de meetmicrofoon kan bevestigen:

- gemonteerd op het meettoestel dat op een statief wordt gemonteerd of zich bevindt op een plek waar het niet kan worden gemanipuleerd;
- gemonteerd op een statief en met een verlengkabel met het meettoestel verbonden;
- opgehangen aan het plafond en met een verlengkabel met het meettoestel verbonden.

[16] Conform artikel 5.32.2bis, §1, 3° voor inrichtingen met muziekactiviteiten (rubriek 32.1.2°,klasse 2), artikel 5.32.2bis, §2, 3° voor inrichtingen met muziekactiviteiten (rubriek 32.1.1°,klasse 3) en artikel 5.32.3.10, §3 voor schouwspelzalen (rubriek 32.2.2°, klasse 3) van VLAREM II.

Bij gebruik van een verlengkabel is het belangrijk om erop te letten dat deze niet te strak wordt aangespannen. Een geknelde draad kan immers invloed hebben op de meting. Let goed op of er geen elementen zijn die de microfoon afschermen zoals bijvoorbeeld een kapje. In het ideale geval is de microfoon voorzien van een windbol, dit geeft een extra bescherming en een stabielere meting. Kijk dan na of het gaat om een windbol horend bij de microfoon en niet om een kapje dat het geluid afschermt.

In een aantal gevallen, bijvoorbeeld bij gebruik van een tribune, zal het voor de exploitant / organisator niet mogelijk zijn om de in VLAREM II omschreven meethoogte aan te houden. Deze moet er immers op letten dat de meetmicrofoon zich niet in het gezichtsveld van de achterste rijen van het publiek bevindt. In dit geval kan de exploitant / organisator voorafgaand aan de muziekactiviteit het geluidsniveau bepalen op een aantal punten in de zaal. Bijvoorbeeld kort boven het publieksvlak en op de plaats waar de meetmicrofoon wordt opgehangen. Bij afstemming van de geluidsinstallatie, moet dan rekening worden gehouden met het verschil tussen beide. Bijvoorbeeld: Het verschil in geluidsniveau vlak boven het publieksvlak en de plaats waar de meetmicrofoon hangt, bedraagt 3 dB(A). Als het maximaal toegestane geluidsniveau 100 dB(A) $L_{Aeq,60min}$ is, mag het geluidsniveau op de locatie waar de meetmicrofoon hangt, maximaal 97 dB(A) $L_{Aeq,60min}$ bedragen. Als toezichthouder voer je je controle wel uit op een hoogte tussen 1,5 en 3 meter boven de vloer (zie 5).

Dergelijke zaken kunnen ook bij preventieve controles afgesproken en afgesteld worden in samenspraak met de exploitant / toezichthouder. Tijdens het toezicht zelf kan dan worden nagegaan of de meetopstelling niet doelbewust is aangepast om foutief te meten.

Het gebruik van apps op smartphones om het geluidsniveau op te volgen is niet toegestaan in het kader van de verplichting om te meten en registreren die VLAREM II oplegt. Ze voldoen immers niet aan de eisen voor de geluidsmeetapparatuur gesteld in VLAREM II. Ze zijn dus alleen geschikt om de exploitant / organisator een indicatie te geven van het geluidsniveau bijvoorbeeld voor muziekactiviteiten met een maximaal geluidsniveau ≤ 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$. Het gebruik van een app op een smartphone is wel toegestaan als deze bedoeld is om de gegevens die de eigenlijke geluidsniveaumeter registreert, weer te geven.

6.1.3 Kenbaar maken van het toegestane maximaal geluidsniveau

Controle

- ✓ De organisator of exploitant van een **muziekactiviteit met een maximaal geluidsniveau > 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$,** is verplicht het maximaal toegestane geluidsniveau in $L_{Aeq,15min}$ kenbaar te maken op een duidelijk zichtbare plaats aan de ingang van de muziekactiviteit en aan de mengtafel[16]. Bij een **maximaal geluidsniveau > 95 dB(A) $L_{Aeq,15min}$,** is het daarnaast **ook** verplicht het maximaal toegestane geluidsniveau in **$L_{Aeq,60min}$** kenbaar te maken.

- ✓ Ga na of het maximaal toegestane geluidsniveau uitgedrukt in $L_{Aeq,15min}$ en $L_{Aeq,60min}$ (maximaal geluidsniveau > 95 dB(A) $L_{Aeq,15min}$) kenbaar wordt gemaakt op een duidelijk zichtbare plaats aan de ingang van de muziekactiviteit en aan de mengtafel.

- ✓ Als er **geen duidelijk aanduiding is van het maximaal toegestane geluidsniveau in de inrichting**, wordt dit beschouwd als een **milieumisdrijf.**

Bijkomende informatie

De verplichting om het maximaal toegestane geluidsniveau in de inrichting kenbaar te maken, is in de regelgeving opgenomen om ervoor te zorgen dat zowel de bezoekers als de persoon die het geluid regelt op de hoogte zijn van het maximaal toegestane geluidsniveau. Voor de bezoekers om zich op een gepaste manier te kunnen beschermen, voor de geluidstechnicus om het geluid op de juiste manier te kunnen afstellen. Dit hoeft niet elektronisch op een scherm worden weergegeven maar mag ook door het ophangen van een papier met daarop het maximale geluidsniveau dat toegelaten is duidelijk geschreven of gedrukt. Kijk na of de cijfers voldoende groot en goed leesbaar zijn. In Vlaanderen is hiervoor geen specifiek sjabloon beschikbaar of verplicht.

6.1.4 Duidelijke visuele indicatie van het gemeten geluidsniveau

Controle

- ✓ De organisator of exploitant van een muziekactiviteiten met een **maximaal geluidsniveau > 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$ en ≤ 95 dB(A) $L_{Aeq,15min}$** is verplicht het geluidsniveau gemeten als $L_{Aeq,15min}$ continu zichtbaar te maken voor de persoon die aangesteld is om het geluidsniveau te regelen. Voor muziekactiviteiten met een **maximaal geluidsniveau > 95 dB(A) $L_{Aeq,15min}$** moet $L_{Aeq,60min}$ ook altijd en continu worden gemeten[16].

- ✓ Ga na of het geluidsniveau gemeten als $L_{Aeq,15min}$ continu zichtbaar is voor de persoon die aangesteld is om het geluidsniveau te regelen.

- ✓ Als **het geluidsniveau gemeten als $L_{Aeq,15min}$ niet continu zichtbaar is voor de persoon die aangesteld is om het geluidsniveau te regelen**, wordt dit beschouwd als een **milieumisdrijf**.

Bijkomende informatie

Deze verplichting heeft een dubbele functie. Enerzijds een sensibiliserend aspect zodat de verantwoordelijke voor het geluid zich bewust wordt van het geluidsniveau dat hij speelt. Anderzijds is dit de enige manier waarop de persoon die het geluid regelt het maximaal geluidsniveau kan opvolgen en zo een overschrijding van de norm kan voorkomen.

6.1.5 Opvolgen en bijsturen van het geluidsniveau

Controle

- ✓ De organisator of exploitant van een muziekactiviteiten waarbij het **maximaal geluidsniveau > 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$** is en de persoon die door hem is aangesteld, zijn ertoe gehouden het maximaal toegestane geluidsniveau na te leven[16].

- ✓ Ga na of de persoon die door de organisator of exploitant is aangesteld om het geluidsniveau te regelen, het geluidsniveau onder controle houdt.

- ✓ Als het geluidsniveau, gemeten door middel van geluidsmeetapparatuur waarin de exploitant voorziet, het maximaal toegestane geluidsniveau overschrijdt, zijn de exploitant of organisator en de persoon die hij heeft aangesteld, verplicht om onmiddellijk het geluidsniveau bij te sturen tot een niveau dat het maximaal toegestane geluidsniveau niet meer overschrijdt. Hou bij het bepalen van het maximaal toegestane geluidsniveau ook rekening met een eventuele correctiefactor die de organisator of exploitant hanteert (zie ook 6.1.2).

- ✓ Als je wil beoordelen of het geluidsniveau gepast wordt bijgesteld, weet dan dat tot ongeveer het dubbele van de in de norm vastgestelde beoordelingstijd kan duren. Aangezien het gaat om een continue meting uitgemiddeld over 15 minuten, duurt het even voordat de verlaging van het geluidsniveau zichtbaar wordt in de meting. Uiteraard hangt dit in de eerste plaats af van de hoogte van de overschrijding. Een kleine overschrijding zal zich snel terug uitmiddelen.

- ✓ **Als bij overschrijding het geluidsniveau niet wordt gecorrigeerd**, wordt dit beschouwd als een **milieumisdrijf**.

6.1.6 Registreren van het geluidsniveau

Controle

- ✓ De organisator of exploitant van **muziekactiviteiten met een maximaal geluidsniveau > 95 dB(A) $L_{Aeq,15min}$** is verplicht om het geluidsniveau in $L_{Aeq,60min}$ zowel continu te meten (zie 6.1.2) als te registreren door middel van geluidsmeetapparatuur die voldoet aan de in VLAREM II opgenomen vereisten[17]. De geregistreerde gegevens moeten gedurende ten minste 1 maand ter beschikking van de toezichthouder worden gehouden[18].

- ✓ Ga na of het geluidsniveau in $L_{Aeq,60min}$ wordt geregistreerd.

- ✓ Als het gaat om een vergunningsplichtige inrichting met muziekactiviteiten (rubriek 32.1.2°, klasse 2), kan je ook nagaan of de gegevens van de vorige muziekactiviteiten werden bijgehouden. Deze gegevens moeten gedurende ten minste 1 maand ter beschikking van de toezichthouder worden gehouden.

- ✓ **Als de meetgegevens niet worden geregistreerd**, wordt dit beschouwd als een **milieu-inbreuk**. Dit geldt **ook voor het niet bijhouden van de meetgegevens**.

Bijkomende informatie

De door de exploitant / organisator geregistreerde meetgegevens kunnen echter op zich geen directe aanleiding geven tot de vaststelling van een overschrijding van de norm. Handhaving moet immers gebeuren op basis van vaststellingen met gecertificeerd klasse 1-geluidsmeetapparatuur. Ze kunnen wel een sterke motivator zijn voor de organisator om de normen na te leven. Gebruik ze als indicatie om bijvoorbeeld op een volgende festivaldag of een volgende editie van een evenement terug te gaan meten. De vergunningverlenende dienst kan de informatie ook gebruiken om beperkende maatregelen op te leggen voor volgende edities.

Je kan de geregistreerde gegevens ook gebruiken om aan te tonen dat het geluidsniveau niet onmiddellijk werd bijgesteld door de verantwoordelijke voor het geluid. Dat kan wel aanleiding geven voor de vaststelling van een milieumisdrijf,(zie ook 6.1.5).

In de regelgeving wordt niet gespecifieerd of de gegevens digitaal, bijvoorbeeld een registratie van 1-seconde meetwaarden, of onder de vorm van een print, bijvoorbeeld een grafiek, moet worden bewaard.

---

[17] Conform artikel 2 van bijlage 5.32.2.2bis van VLAREM II.
[18] Conform artikel 5.32.2bis, §2, 3° van VLAREM II.

6.1.7 Ter beschikking stellen van oordopjes

Controle

- ✓ De organisator of exploitant moet tijdens **muziekactiviteiten met een maximaal geluidsniveau > 95 dB(A) $L_{Aeq,15min}$** gehoorbescherming voor eenmalig gebruik ter beschikking stellen aan bezoekers van de muziekactiviteit[19].

- ✓ Ga na of er gehoorbescherming voor eenmalig gebruik ter beschikking wordt gesteld van de bezoekers van de muziekactiviteit.

- ✓ De gehoorbescherming moet kosteloos en vrij beschikbaar zijn.

- ✓ Als er **geen gehoorbescherming voor eenmalig gebruik kosteloos en vrij ter beschikking wordt gesteld van de bezoekers**, is dit een **milieu-inbreuk**.

Bijkomende informatie

De exploitant / organisator is niet verplicht om elke bezoeker bij aankomst een set oordopjes te overhandigen. Bezoekers die dit wensen, moeten er wel vrij over kunnen beschikken bijvoorbeeld aan de kassa of toog. Een systeem op basis van een waarborg die wordt teruggegeven bij inlevering, is niet toegestaan.

Er worden in VLAREM II verder geen eisen voor de oordopjes opgelegd. De exploitant of organisator kan zelf kiezen welke soort van oordopjes worden aangeboden. Bij de keuze van oordopjes gaat de voorkeur uit naar oordopjes waarbij op de verpakking wordt verwezen naar de norm EN 352-2:2002. Als deze norm vermeld wordt, wil dit zeggen dat de oordopjes getest zijn op de in de norm voorgeschreven manier. De oordopjes voldoen dan aan een aantal minimumeisen met betrekking tot demping.

Daarnaast is er op de verpakking meestal ook een verwijzing naar de maximale demping van de oordopjes. De demping van oordopjes die voornamelijk bestemd zijn voor de Europese markt, wordt aangegeven met SNR (Single Noise Rating). Voor oordopjes die voornamelijk op de Amerikaanse markt worden gebracht, wordt de demping aangegeven met NRR (Noise Reduction Rate). Om na te gaan of de oordopjes voldoende dempen, moet het geluidsniveau teruggerekend worden naar een voor het oor veilig geluidsniveau. Laat ons ervan uitgaan dat het maximaal geluidsniveau 100 dB(A) bedraagt. Een oordopje moet dan minstens 15 dB(A) dempen om te voldoen aan de in de arbeidswetgeving als veilige norm omschreven blootstelling van 85 dB(A) gedurende 8 uur per dag. Een oordopje moet 25 dB(A) dempen om te voldoen aan de wetenschappelijk vastgestelde norm van 75 dB(A) waaronder er zo goed als geen gehoorschade optreedt.

6.1.8 Opmaak van een geluidsplan

Controle

- ✓ De organisator of exploitant van een **muziekactiviteit met een maximaal geluidsniveau > 95 dB(A) $L_{Aeq,15min}$** moet voor de permanente geluidsinstallaties die tot de inrichting behoren, een geluidsplan laten opmaken door een milieudeskundige die erkend is in de discipline geluid en trillingen[19].

[19] Conform artikel 5.32.2bis, §2, 4° van VLAREM II.

- ✓ Ga na of er een geluidsplan is aanwezig in de inrichting en ter inzage van de toezichthoudende overheid ligt.
- ✓ Het geluidsplan moet opgemaakt zijn door een milieudeskundige die erkend is in de discipline geluid en trillingen.
- ✓ Als er **voor de permanente geluidsinstallatie geen geluidsplan opgesteld door een milieudeskundige erkend in de discipline geluid en trillingen beschikbaar is**, is dit een **milieu-inbreuk**Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd..

Bijkomende informatie

De exploitant van een inrichting met muziekactiviteiten die een omgevingsvergunning voor het exploiteren van een ingedeelde inrichting of activiteit klasse 2 nodig heeft, is verplicht een geluidsplan op te maken. Het geluidsplan is alleen verplicht voor de permanente geluidsinstallatie. Hieronder verstaan we de installatie die langere tijd in de inrichting aanwezig is en die gebruikt wordt voor het spelen van muziek tot 100 dB(A) $L_{Aeq,60min}$. De installatie hoeft niet verankerd te zijn om als permanent beschouwd te worden. Het geluidsplan wordt geactualiseerd bij aanpassing van de muziekinstallatie.

Voor kortdurende evenementen in de vergunde inrichting waarvoor een externe geluidsinstallatie gebruikt wordt, is het niet verplicht een geluidsplan op te maken. De wetgever maakt dit onderscheid om de exploitant of organisator niet te verplichten bij elk afzonderlijk evenement een geluidsplan op te maken. Een evenementenzaal die een muziekgroep ontvangt die zijn eigen geluidsinstallatie meebrengt, is op deze manier niet verplicht om voor elk afzonderlijk concert een geluidsplan op te maken.

6.1.9 Andere bepalingen

Mogelijk zijn in het politiereglement van de gemeenteraad nog andere bepalingen opgenomen. Deze kunnen worden bestraft met Gemeentelijke Administratieve Sancties (GAS). Je kan deze ook opnemen in het proces-verbaal of het verslag van vaststelling maar deze elementen zullen niet strafrechtelijk behandeld worden. Ze kunnen wel bijdragen tot het schetsen van de situatie tijdens de controle.

6.2 IN DE OMGEVING VAN EEN MUZIEKACTIVITEIT

In VLAREM II zijn voor controles in de omgeving van muziekactiviteiten geen aspecten opgenomen die je zonder metingen kan controleren. Dit kan echter wel op basis van het strafwetboek, het burgerlijk wetboek of het politiereglement van de gemeenteraad. Een overzicht van de geluidsnormen in de omgeving van een muziekactiviteit vind je in deel 6 - Geluidsnormen in de omgeving.

7 HOE EN WANNEER STEL IK EEN PROCES-VERBAAL OF VERSLAG VAN VASTSTELLING OP?

- ✓ Bij een **milieumisdrijf** stel je een **proces-verbaal** op. Bij een **milieu-inbreuk** stel je een **verslag van vaststelling** op. Meer informatie over proces-verbaal en verslag van vaststelling vind je in deel 9 – Bestuurlijke handhaving.

- ✓ **Stel je zowel een milieu-inbreuk als een milieumisdrijf vast?** Je kan zowel een verslag van vaststelling als een proces-verbaal opstellen. Maar het is ook mogelijk om de milieu-inbreuk(en) in het proces-verbaal op te nemen. Vermeld in dat geval de milieu-inbreuk(en) op de volgende manier: 'ook stelde ik de volgende milieu-inbreuk(en) vast: …' en niet onder het overzicht van de misdrijven waarvoor je het proces-verbaal opmaakt. In het geval de procureur des Konings het proces-verbaal strafrechtelijk behandelt, worden de milieu-inbreuken echter niet verder doorgestuurd naar de gewestelijke beboetingsentiteit en dus ook niet behandeld. Maak dus bij voorkeur zowel een proces-verbaal als een verslag van vaststelling op.

- ✓ Als je een milieumisdrijf vaststelt, is het verplicht het **college van burgemeester en schepenen** schriftelijk **op de hoogte te stellen** van de opmaak van het proces-verbaal. Om de bewijswaarde tot bewijs van tegendeel van een proces-verbaal opgemaakt door een toezichthouder te behouden, moet ook aan de vermoedelijke overtreder, binnen de 14 dagen een kopie van het proces-verbaal bezorgd worden, als deze overtreder gekend is. Voor verslagen van vaststelling is dit niet wettelijk vastgelegd maar wel aan te bevelen.

- ✓ **Beschrijf de omstandigheden en je waarnemingen in detail** in het proces-verbaal of verslag van vaststelling. In het Kenniscentrum voor handhavers vind je bij de milieuhandhavingsinstrumenten onder andere een overzicht van elementen die in het proces-verbaal of het verslag van vaststelling worden opgenomen. Deze kunnen je hierbij leiden.

8 WELKE (BESTUURLIJKE) MAATREGELEN KAN IK OPLEGGEN?

Meer informatie over en voorbeelden van (bestuurlijke) maatregelen vind je in deel 9 - Bestuurlijke handhaving.

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever
Peter Cabus
Departement Omgeving
Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel
www.omgevingvlaanderen.be

Samenstelling en Redactie
Departement Omgeving, Afdeling Beleidsontwikkeling en Juridische Ondersteuning
bjo.omgeving@vlaanderen.be

Foto cover
Shutterstock

Publicatiedatum
September 2023

Depotnummer
D/2023/3241/270

Koning Albert II laan 20 (bus 8)
1000 Brussel
omgevingvlaanderen.be